

6. SINIF

BİYOLOJİ DENEYLERİ

DENEY NO :1

DENEYİN ADI : MİKROSKOP KULLANIMI

DENEYİN AMACI : Mikroskopun kısımlarını tanımak ve mikroskop kullanımını öğrenmek

KULLANILAN MALZEMELER: Mikroskop, lam, lamel, gazete kağıdı, saç teli, makas, damlalık.

A. Mikroskopta Numune İnceleme Esnasında (Görüntünün Odaklanması Esnasında)

Yapılması Gereken İşlemler:

- 1- Lam ve lamel arasındaki preparatı nesne tablasının üzerindeki sıkıştırma klipslerinin arasına dikkatli bir şekilde yerleştiriniz.
- 2- Çalışmaya başlarken her zaman en düşük büyütme seviyesi olan objektif ile başlayınız.
- 3- Kaba ayar düğmesi ile nesne tablasını en üst seviyeye çıkarınız.
- 4- Okülerden bakarak preparattaki görüntü belirinceye kadar kaba ayar düğmesini aşağıya doğru çeviriniz.
- 5- Kaba ayar yapıldıktan sonra net görüntü alıncaya kadar ince ayar düğmesi ile ayar yapınız.
- 6- Büyütmeyi arttırmak için hareketli revolveri saat yönünde çevirerek ve her objektif değiştirildiğinde sadece ince ayar düğmesini kullanarak görüntüyü bulmaya çalışınız. (Her objektif değiştirildiğinde revolverde hafif bir oturma sesi çıkacaktır. Bu ses duyulmadan görüntü elde edilmez).
- 7- Her büyütmede ışığa ihtiyaç artacağı için iris diyafram daha fazla açılmalı, gerekirse aydınlatma ayar düğmesinden de ışık şiddeti artırılmalıdır.
- 8- Preparat incelendikten sonra mikroskop temizlenmeli hareketli revolver yardımı ile en düşük büyütme seviyesindeki objektif aşağıda bırakılmalıdır.

B. Bir Mikroskopun Büyütmesinin Hesaplanması:

MİKROSKOBUN BÜYÜTMESİ = OKÜLERİN BÜYÜTMESİ x OBJEKTİFİN BÜYÜTMESİ

Örneğin; oküler 5x, objektif 40x olan bir mikroskopun büyütmesi = $5 \times 40 = 200$ olarak bulunur. Mikroskopta aydınlatma, iç bükey ayna, tablanın altındaki iris diyafram ve aydınlatma ayar düğmesi ile yapılmaktadır.

C. Mikroskop Kullanımında Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar:

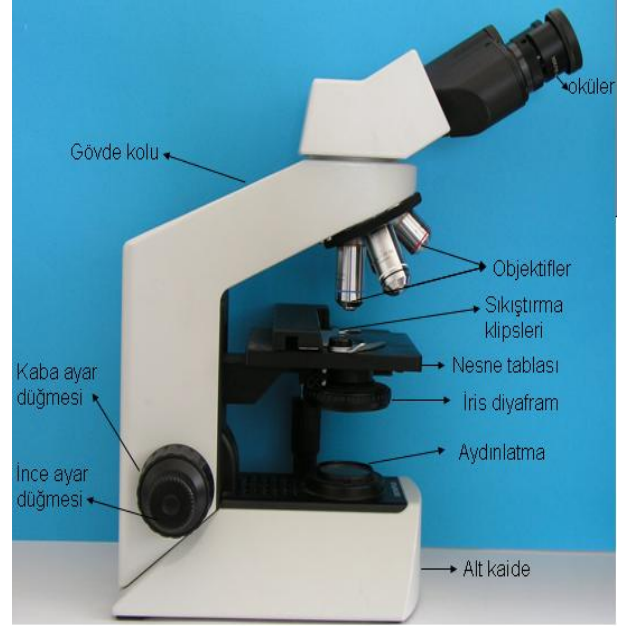
- 1- Mikroskop sadece gövde kolu üzerinden tutulmalı ve bu kol üzerinden taşınmalıdır.
- 2- Objektif oküler ile birlikte en düşük büyütme seviyesine getirilip bırakılmalıdır.
- 3- Aydınlatma sisteminin kapatılması unutulmamalıdır.
- 4- Toz, mikroskop ve optik aksamın en önemli düşmanıdır. Bu nedenle mikroskobun hassas iç bölmelerine tozun girmesini engellemek için herhangi bir objektif veya oküler kesinlikle mikroskop üzerinden çıkarılmamalıdır.
- 5- Şayet mikroskobun gövdesi veya tablası tozlu ise tozun silinmesi ve mikroskobun temizlenmesi için yumuşak pamuklu bez kullanılmalıdır.
- 6- Tüm bu işlemlerden sonra mikroskop koruma örtüsüyle örtülmelidir.

DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

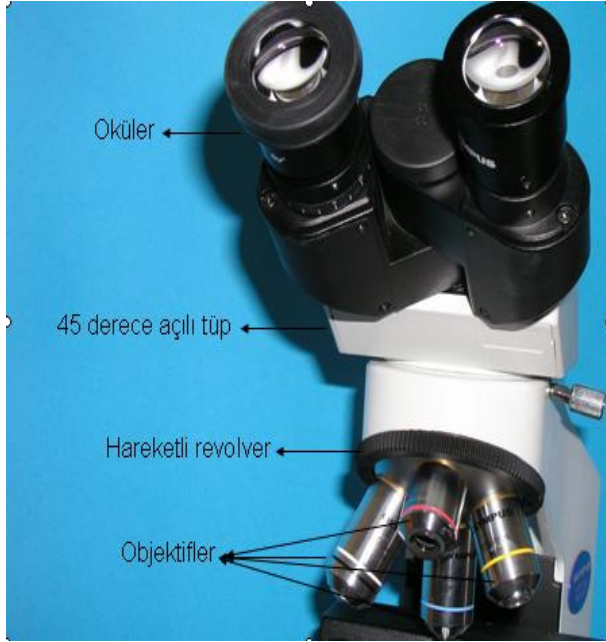
- 1- Bir gazete kağıdından a-k-l-z harfleri kesilerek çıkartılır (Şekil 1.5).
- 2- Harflerden bir tanesini lam üzerine yerleştirip üzerine bir damla su damlatınız. Su kağıt tarafından emildikten sonra lamel ile kapatılır (Şekil 1.6).
- 3- Lam mikroskoba yerleştirildikten sonra gerekli ayarlar yapılır.
- 4- Okülerden bakarak harfi net olarak görmeye çalışınız. Görüş yüksekliği ayarlandıktan sonra görüntüyü net olarak yakalayınız (Şekil 1.7-8-9-10). Görüş yüksekliği objektif ile lam arasındaki uzaklıktır.
- 5- Net olarak gördüğünüz harfin büyüklüğünü;
Mikroskop Büyütmesi = Oküler x Objektif formülünden bulunuz.
- 6- Lamı hareket ettirerek okülerdeki harfin ne yöne kaydığını tespit ediniz.
- 7- Deneydeki gözlemlerinizi not ediniz.
- 8- Lam ve lameli mikroskoptan çıkartınız.
- 9- Yeni bir lam üzerine ıslatılmış farklı renkte (Şekil 1.11-12-13) iki saç telini çapraz şekilde koyunuz.
- 10- Lamı tablaya yerleştirerek inceleyiniz.

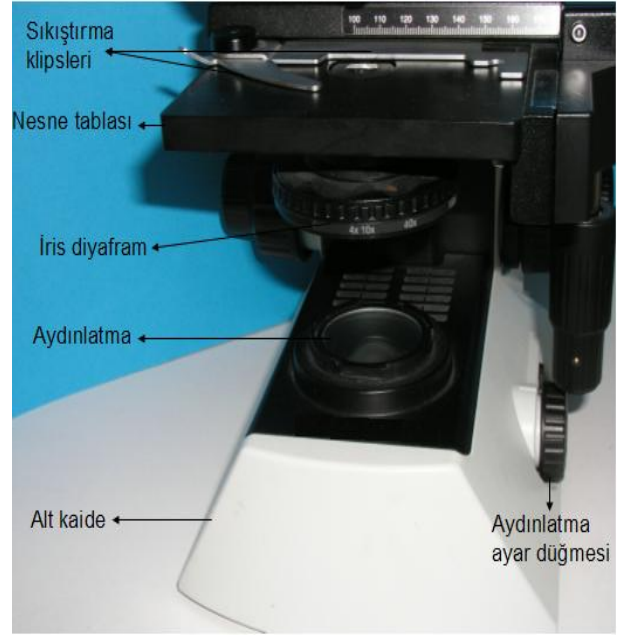
Şekil 1.1. Mikroskobun sağdan görünüşü

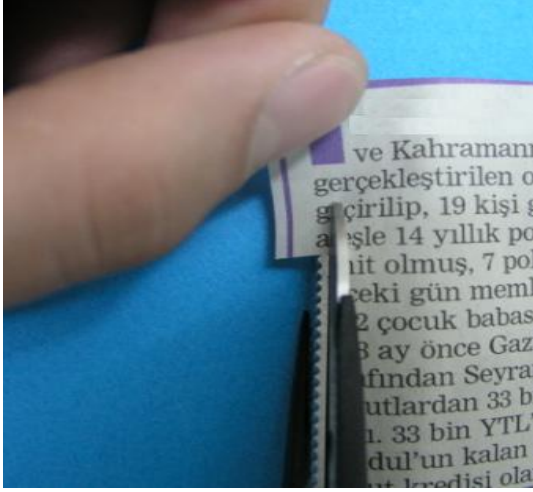
Şekil 1.2. Mikroskobun soldan görünüşü

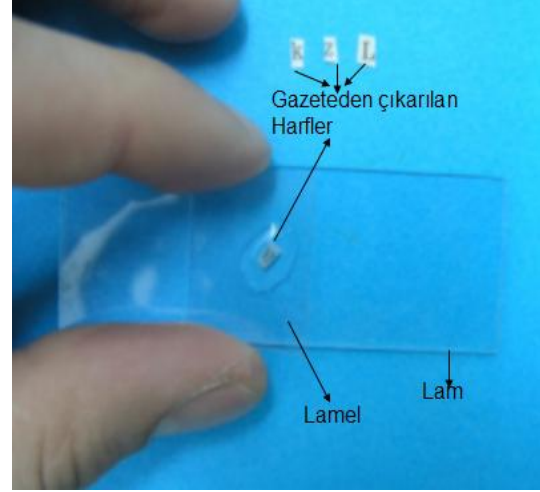
Şekil 1.3. Mikroskobun üst kısmı

Şekil 1.4. Mikroskobun alt kısmı

Şekil 1.5. Gazeteden harflerin çıkarılması

Şekil 1.6. "a" harfi preparatı

Şekil 1.7. "a" harfi (10x10)

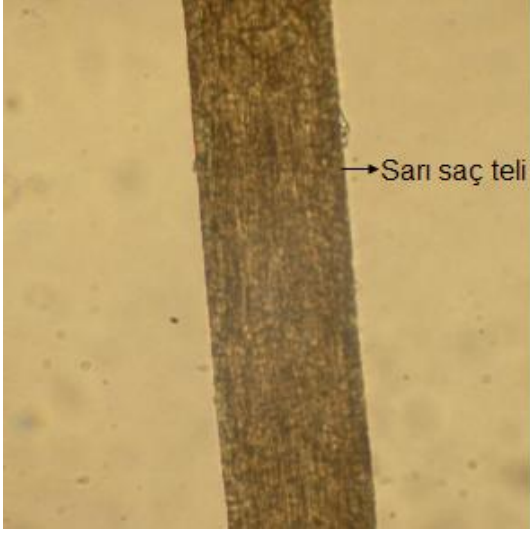
Şekil 1.8. "z" harfi (10x10)

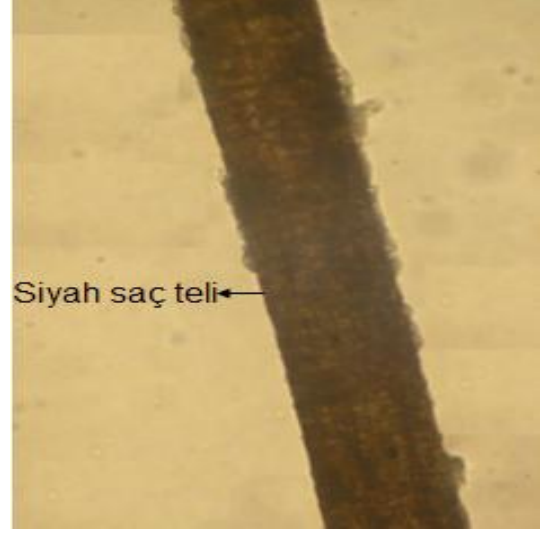
Şekil 1.9. "k" harfi (10x10)

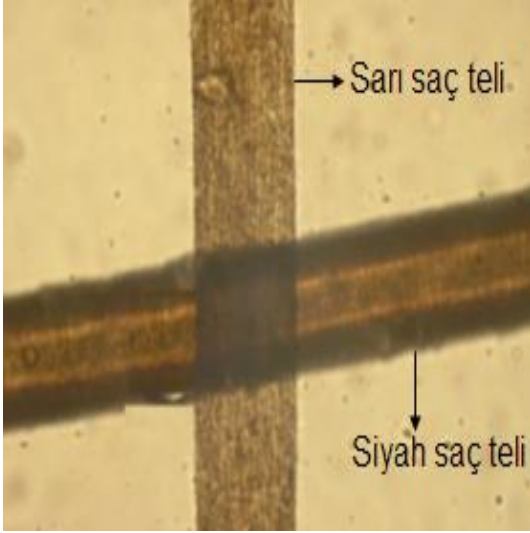
Şekil 1.10. "L" harfi (10x10)

Şekil 1.11. Sarı saç teli (10x10)

Şekil 1.12. Siyah saç teli (10x10)

Şekil 1.13. Çapraz konulmuş saç telleri (10x10)

DENEY NO : 2

DENEYİN ADI : AĞIZ İÇİ EPİTEL HÜCRESİ VE SOĞAN ZARI HÜCRESİ

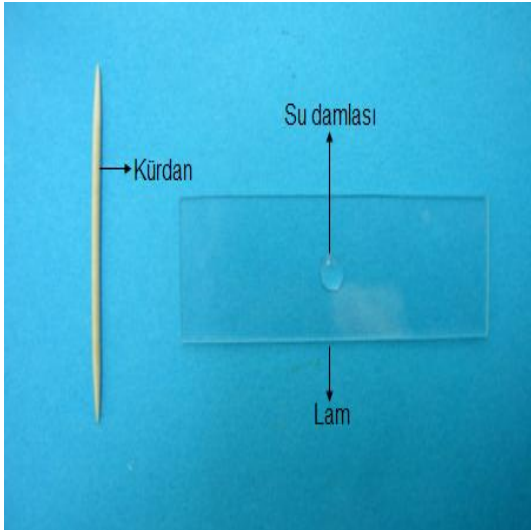
DENEYİN AMACI : Yanak içi epitelyum hücrelerini gözleyerek hayvan hücrelerinin yapısı hakkında bilgi edinmek. Soğan zarı hücrelerini gözleyerek bitki hücrelerinin yapısı hakkında bilgi edinmek ve bitki hücrelerinin yapısını öğrenmek.

KULLANILAN MALZEMELER: Mikroskop, lam, lamel, bisturi, kuru soğan, kürdan, kurutma kağıdı (kağıt havlu), damlalık, metilen mavisi veya iyot çözeltisi.

DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

A. Ağız İçi Epitel Hücreleri:

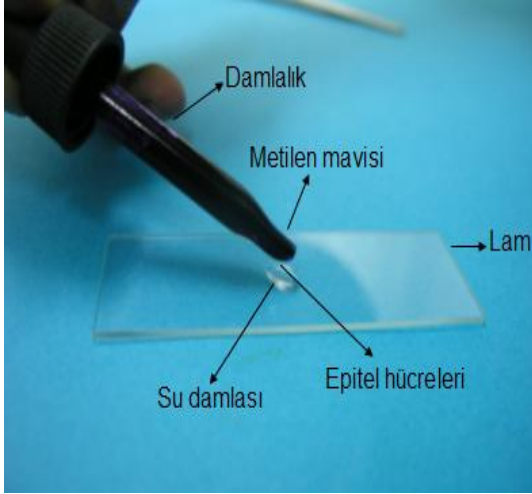
1. Lam üzerine küçük bir damla su damlatınız (Şekil 2.1). Temiz kürdan yardımı ile yanak içerisinden aldığımız numuneyi (Şekil 2.2) lam üzerindeki suya karıştırınız (Kürdanı yanak içine çok hafif sürünüz, yanak içini zedelemeyiniz.). Üzerine bir damla metilen mavisi veya iyot çözeltisi damlatılıp lamelle kapatılarak mikroskop altında incelenir (Şekil 2.3-4).
2. Bazı hücreler üst üste veya parçalanmış olabilir. Hücreleri önce küçük objektif (Şekil 2.5) ile sonra büyük objektif (Şekil 2.6) ile gözleyiniz. En iyi gördüğünüz birkaç hücrenin şeklini çiziniz.

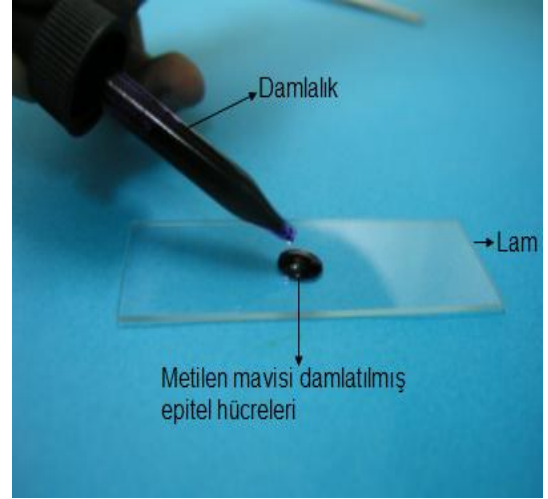
Şekil 2.1. Kürdan, lam ve su damlası

Şekil 2.2. Yanaktan numune alma

Şekil 2.3. Metilen mavisi ve epitelyum hücreleri

Şekil 2.4. Metilen mavisi damlatılmış preparat

Şekil 2.5. Ağız içi epitelyum hücreleri (10x10)

Şekil 2.6. Ağız içi epitelyum hücreleri (10x40)

B- Soğan Zarı Hücreleri:

1. Bir adet kuru soğan (Şekil 2.7) alınarak ikiye bölünür (Şekil 2.8). Etki kısımlardan biri alınarak dış (tümsek) kısmında bulunan saydam ve çok ince olan soğan zarı (Şekil 2.9) bir pens yardımı ile alındıktan sonra dış kısmı üste gelecek şekilde lam üzerindeki bir damla suya düzgün bir şekilde konularak lamel kapatılır (Şekil 2.10). Hazırlanan numuneyi önce küçük (Şekil 2.11) sonra büyük objektif (Şekil 2.12) ile inceleyiniz.
2. Aynı şekilde bir numune hazırlanarak üzerine bir damla metilen mavisi veya iyot çözeltisi damlatınız (Şekil 2.13-14). Numuneyi önce küçük (Şekil 2.15) sonra büyük objektif (Şekil 2.16) ile inceleyiniz.

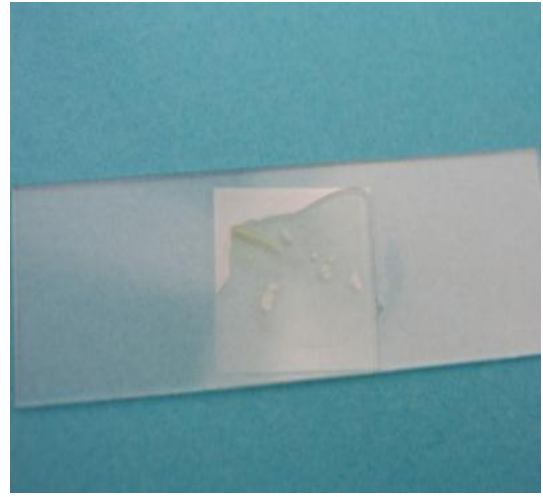
Şekil 2.7. Soğanın genel şekli

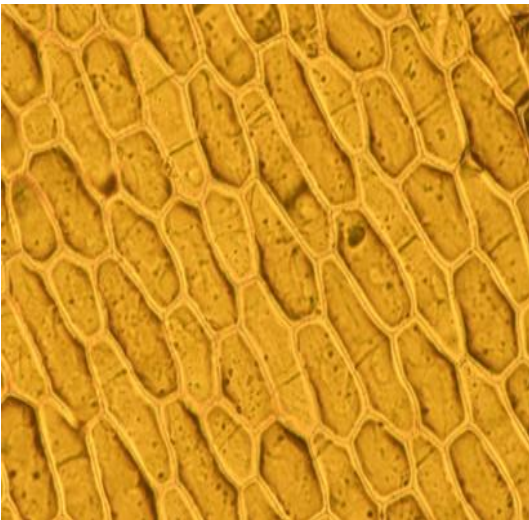
Şekil 2.8. İkiye bölünmüş soğan

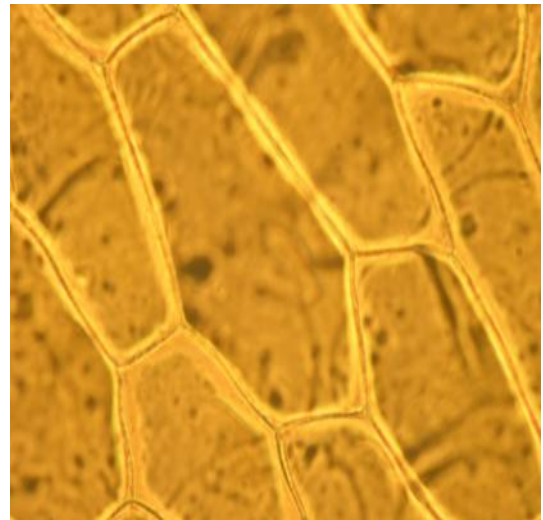
Şekil 2.9. Soğan zarı

Şekil 2.10. Soğan zarı numunesi

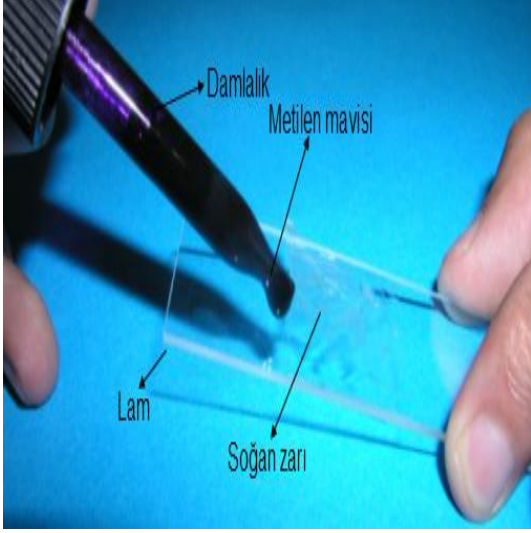

Şekil 2.11. Soğan zarı hücreleri (10x10)

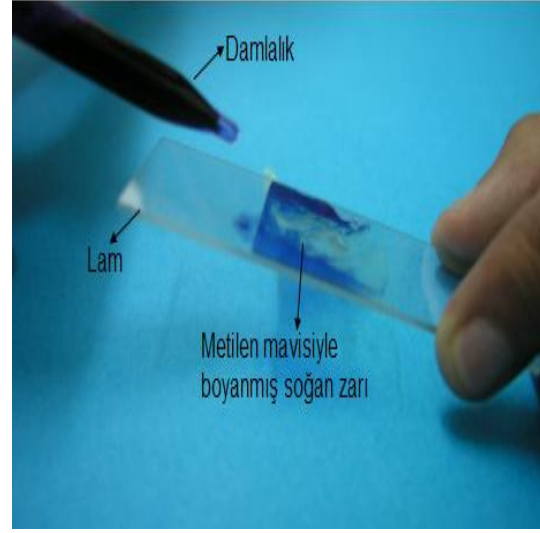

Şekil 2.12. Soğan zarı hücreleri (10x40)

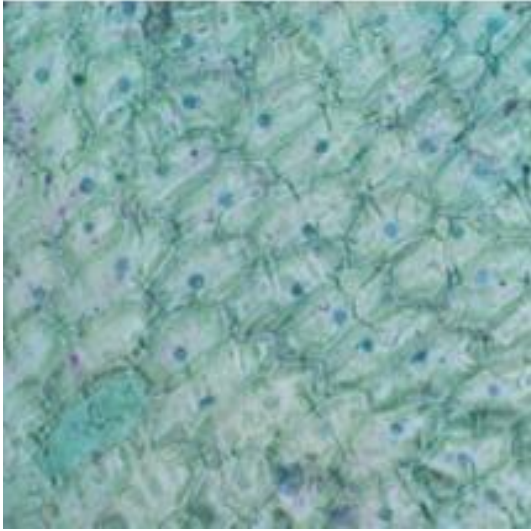

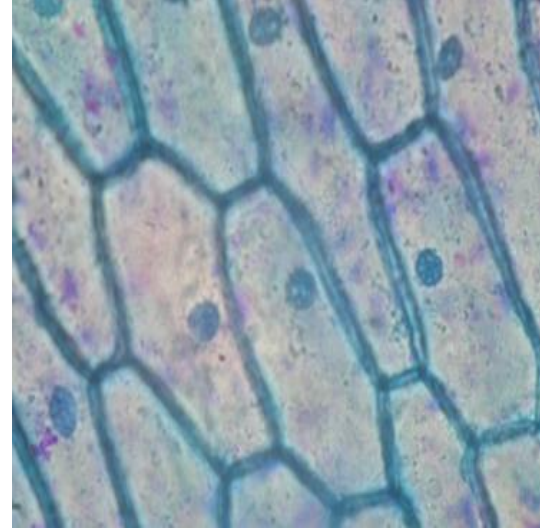
Şekil 2.13. Soğan zarının boyanması

Şekil 2.14. Boyanmış soğan zarı numunesi

Şekil 2.15. Boyanmış soğan zarı hücreleri (10x10)

Şekil 2.16. Boyanmış soğan zarı hücreleri (10x40)

DENEY NO : 3

DENEYİN ADI : ÇİÇEĞİN YAPISI

DENEYİN AMACI : Bitkinin üreme organı olan çiçeğin yapısını ve çiçeğin üreme ile ilgili olan ve olmayan bölümlerini incelemek.

KULLANILAN MALZEMELER : Mikroskop, lam, lamel, bisturi, kurutma kağıdı, damlalık, pens, değişik türdeki çiçekler.

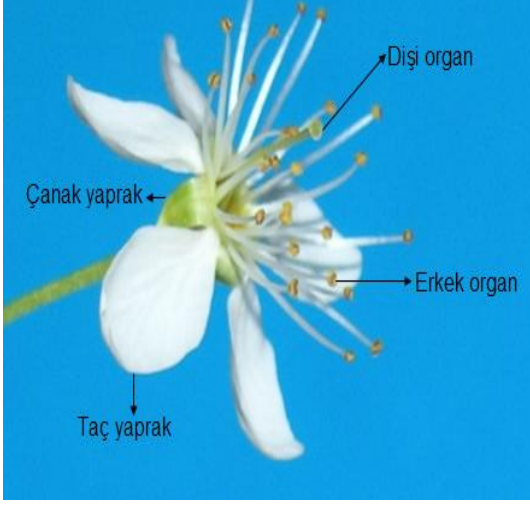
DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

A. Çiçeğin Genel Yapısı:

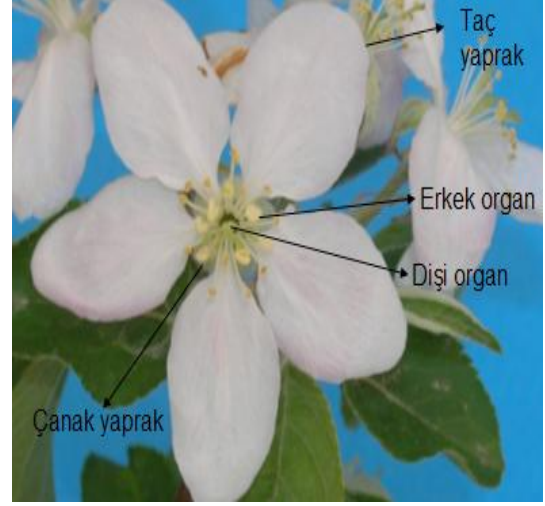
- 1- Bulduğunuz çiçekler içerisinde bir çiçek seçiniz (Şekil 3.1). Resme bakarak çiçeğin erkek üreme organını ve dişi üreme organını belirleyiniz (Şekil 3.2).
- 2- Gözlelediğiniz çiçeğin şeklini çizin. Şekilde erkek organ, başcık, sapcık, dişi organ, tepelik, dişicik borusu, yumurtalık kısımlarını gösteriniz (Şekil 3.3).
- 3- Bisturi veya pens yardımı ile çiçekten yaprak kısımlarını ayırarak üreme ile ilgili olan kısımların zarar görmemesine dikkat ediniz (Şekil 3.4).
- 4- Pens yardımı ile erkek üreme organını çiçekten kopararak kağıt üzerine koyunuz (Şekil 3.5). Erkek üreme organının şeklini çizerek başcık ve sapcık kısımlarını gösteriniz (Şekil 3.6).
- 5- Bisturi yardımı ile dişi üreme organını (Pistil) ikiye kesiniz (Şekil 3.7). Yumurtalığın iç kısmını inceleyiniz (Şekil 3.8).
- 6- Yumurtalık kesitinin, bölmelerinin sayı ve düzenleniş şeklini çizerek gösteriniz.

B. Dişi Üreme Organının (Pistil) Mikroskopta İncelenmesi:

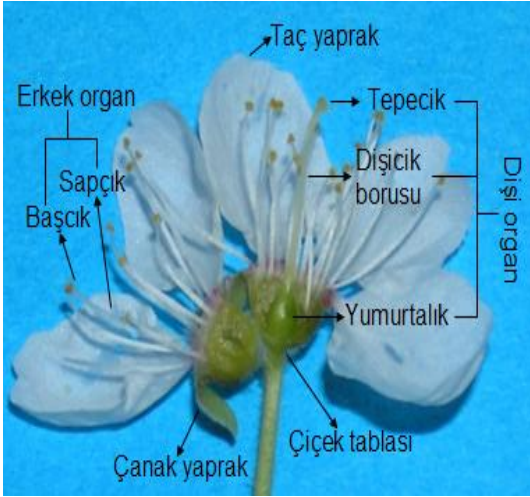
- 1- Ovaryum içinden pensle tohum taslağı (içinde yumurta hücresi de bulunur) çıkarılır (Şekil 3.9). Lamın üzerine bir damla su damlatılarak tohum taslağı su damlasının üzerine konur. Üzeri lamelle kapatılarak mikroskopta incelenir (Şekil 3.10).
- 2- Başka bir lamın üzerine bir damla su konur. Başcık'a (anter) hafifçe pens yardımıyla dokunularak polenlerin lam üzerine düşmesi sağlanır (Şekil 3.11). Daha sonra üzerine bir lamel kapatılarak mikroskopta incelenir yada büyütme derecesi yüksek binoküler mikroskop altında da incelenebilir (Şekil 3.12).
- 3- Mikroskopta görülen şekiller çizilerek büyütme oranı not edilir.

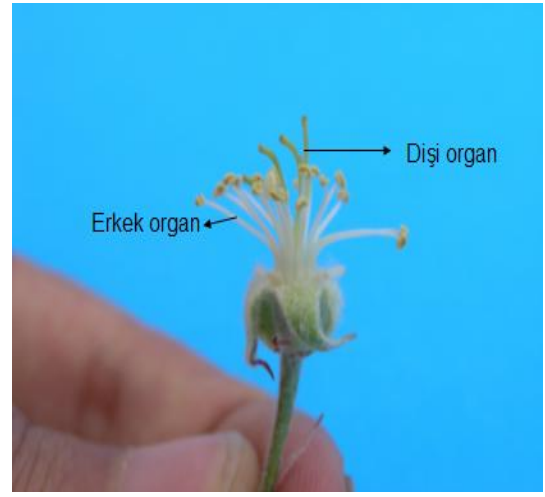
Şekil 3.1. Mahlep bitkisi çiçeğinin resmi

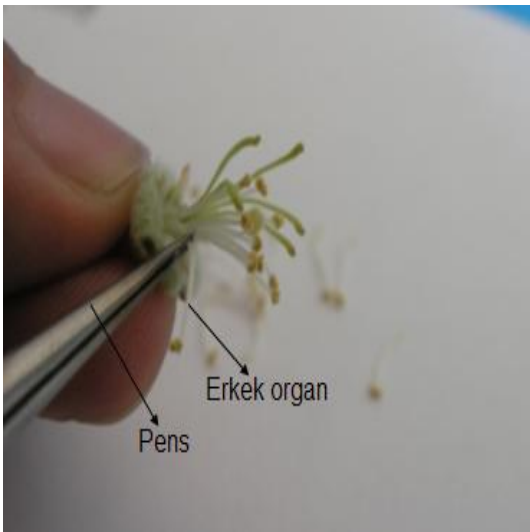
Şekil 3.2. Elma çiçeği resmi

Şekil 3.3. Çiçeğin kısımları

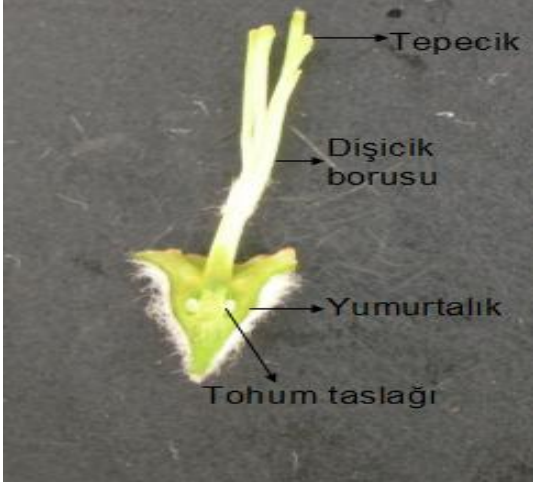
Şekil 3.4. Çiçeğin üreme organları

Şekil 3.5. Erkek organın koparılması

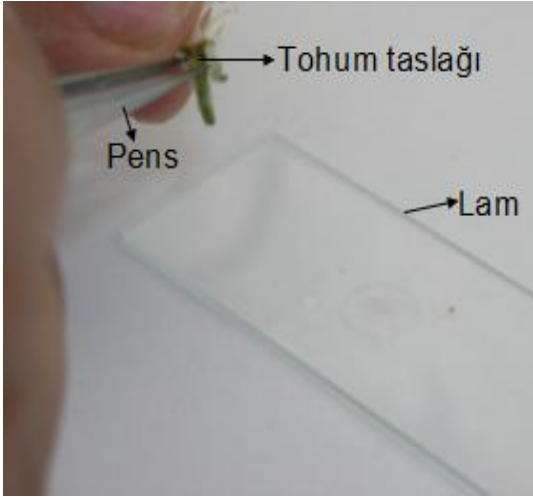
Şekil 3.6. Çiçeğin erkek organı

Şekil 3.7. Dişi üreme organı (0.7x10)

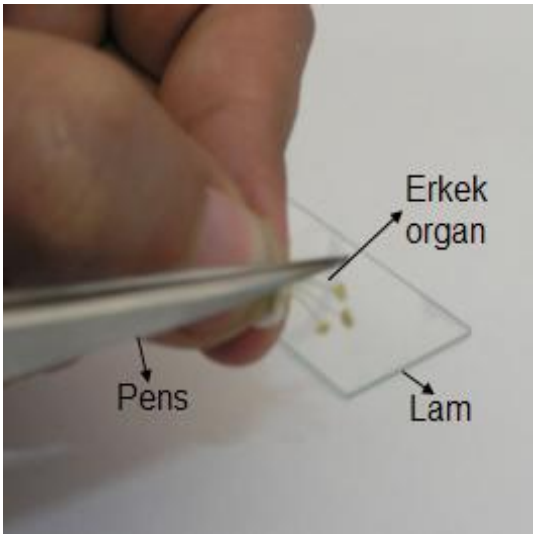
Şekil 3.8. Yumurtalık (Ovaryum) (2x10)

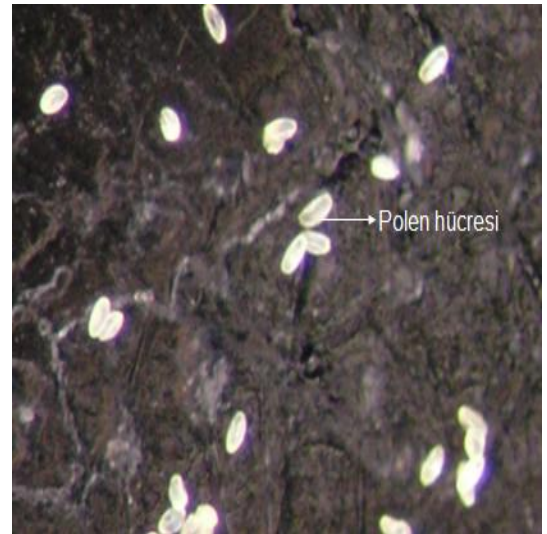
Şekil 3.9. Tohum taslağının çıkarılması

Şekil 3.10. Tohum taslağı (4.5x10)

Şekil 3.11. Polenlerin çıkarılması

Şekil 3.12. Polen hücresi (4.5x10)

DENEY NO : 4

DENEYİN ADI : TOHUMUN YAPISI VE ÇİMLENMESİ

DENEYİN AMACI : Tohumun yapısını incelemek ve tohumun çimlenmesi için gerekli olan şartları tespit etmek.

KULLANILAN MALZEMELER: Petri, tohum (fasulye, nohut vs.), su, pamuk, damlalık, cam kalem, iyot çözeltisi, deney tüpleri.

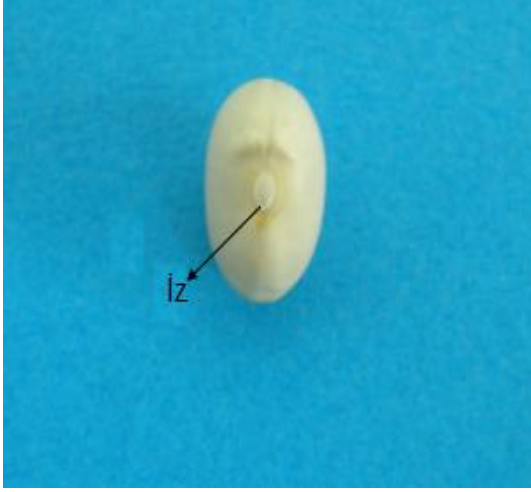
DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

A- Tohumun Yapısı:

- 1- Laboratuvar çalışmalarından 3-5-10 gün önce fasulye tohumlarını üç grup olarak ıslak pamuk arasında çimlendiriniz.
- 2- Kuru bir tohumun üzerini örten tabakayı ve dış görünüşünü inceleyiniz. Tohumun çukur kısmındaki iz hem tohumun ana bitkiye bağlandığı hem de besin aldığı yerdir (Şekil 4.1 ve Şekil 4.2).
- 3- Suda bekletilmiş fasulyelerden birinin üzerindeki örtüyü çıkarınız. Tohumun “çenek” adı verilen iki simetrik parçasını inceleyiniz (Şekil 4.3).
- 4- Tohumların çimlenmesi esnasında meydana gelen yapıları oluş sırasına göre takip ederek 3-5-10 günlük çimlenmiş fasulyeleri karşılaştırarak farklarını belirtiniz (Şekil 4.4-5-6).

B- Tohumun Çimlenmesi:

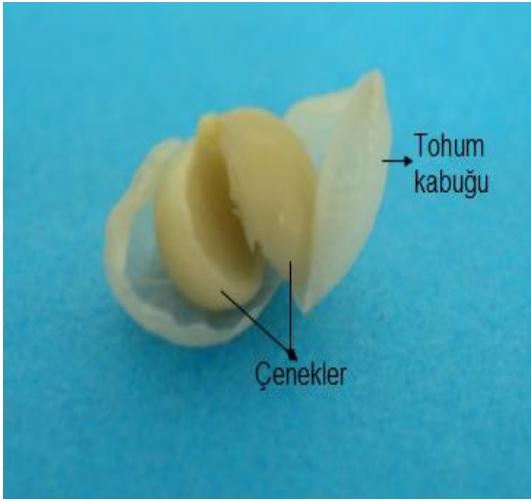
- 1- Cam petripleri birden dörde kadar numaralandırınız (Şekil 4.7).
- 2- Bir miktar pamuğun arasına fasulye tohumlarını (veya nohut tohumlarını) yerleştirip, pamuğu 1 nolu petriye yerleştiriniz (Şekil 4.8).
NOT: Pamuklar ıslak olmalı ve 1-2-3 nolu tüpler belirli aralıklarla sulanarak pamukların ıslak kalması sağlanmalıdır.
- 3- 1 nolu tüp: ışıklı ve ılık yerde
2 nolu tüp: karanlık ve soğuk yerde
3 nolu tüp: karanlık ve ılık yerde
4 nolu tüp: ışıklı ve ılık yerde ancak su verilmeden çimlenmeye bırakılmalıdır.
- 4- Tüplerdeki tohumların çimlenip, çimlenmemesi gözlenip sonuçlara varılmaya çalışılacak.

Şekil 4.1. Fasulye tohumu

Şekil 4.2. Nohut tohumu

Şekil 4.3. Fasulye de çenekler

Şekil 4.4. Üç günlük fasulye tohumu

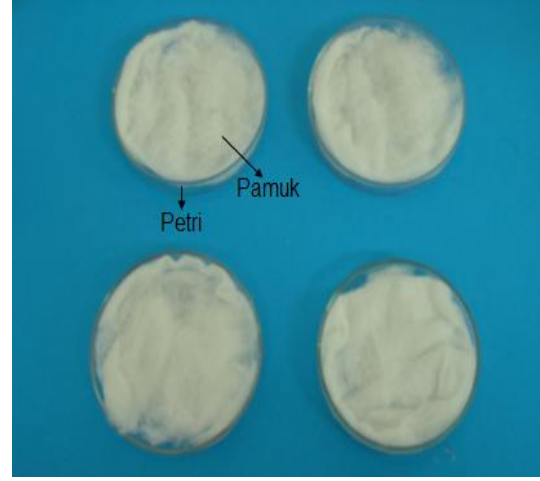
Şekil 4.5. Beş günlük fasulye tohumu

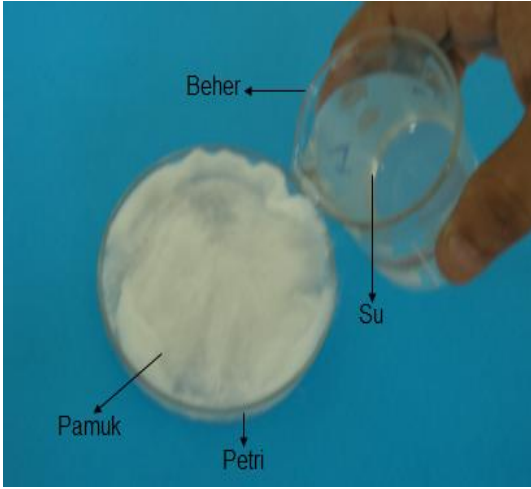
Şekil 4.6. On günlük çimlenmiş fasulye

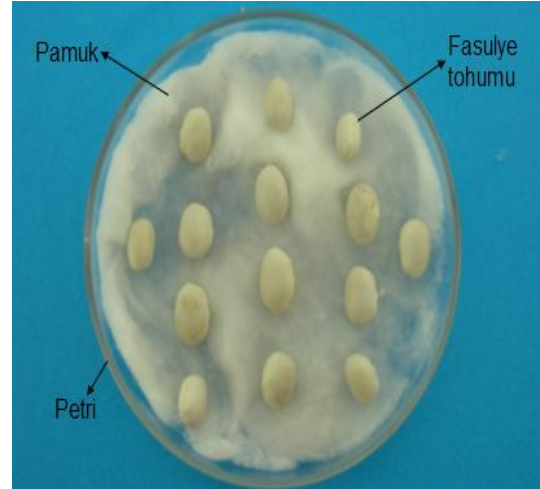
Şekil 4.7. Petri kapları

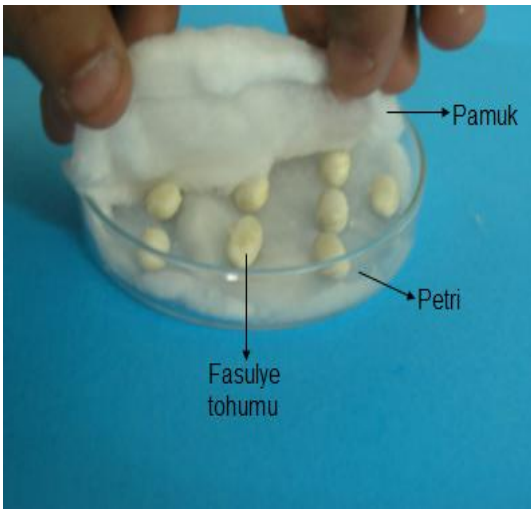
Şekil 4.8. Petrilere pamuk konulması

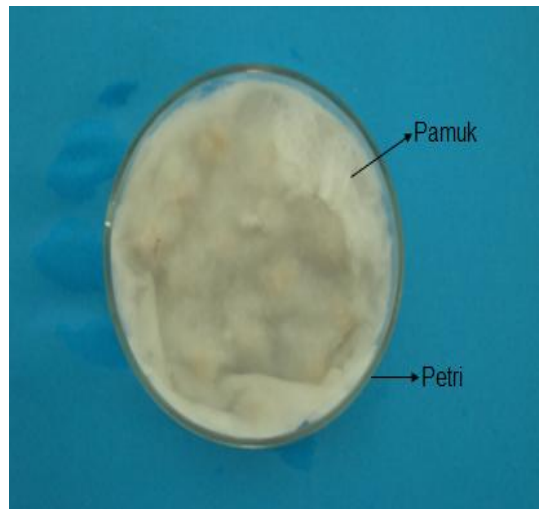
Şekil 4.9. Pamuğun ıslatılması

Şekil 4.10. Petriye tohumların dizilişi

Şekil 4.11. Tohumların üzerinin örtülmesi

Şekil 4.12. Pamuk ile üzerleri örtülmüş fasülyeler

DENEY NO : 5

DENEYİN ADI : KEMİK YAPISI

DENEYİN AMACI : Uzun kemiklerin yapısını incelemek.

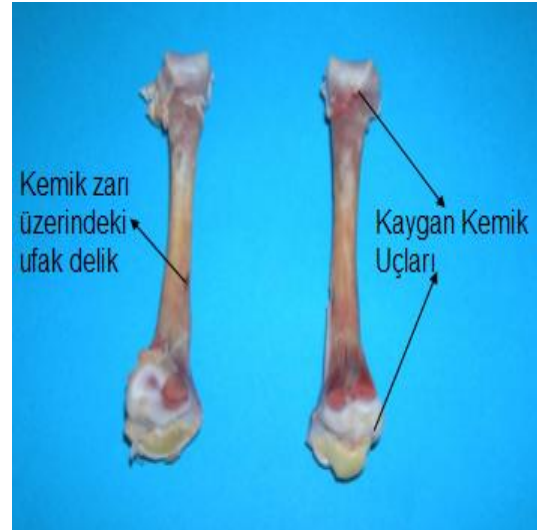
KULLANILAN MALZEMELER : Etlerinden ayrılmış pişmemiş tavuk kemiği, bistüri, büyüteç, sirke, kavanoz, büyüteç.

DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

1. Tavuk bacağından uzun bir kemik alarak etlerini ayırıp üst yüzeyini inceleyiniz (Şekil 5.1)
2. Kemiğin üzerini kaplayan koruyucu kemik zarının üzerindeki ufak deliklere ve her iki ucunun yumuşak ve kaygan oluşuna dikkat ediniz (Şekil 5.2).
3. Kemik ucunu bistüri ile enine keserek süngerimsi yapıyı ve kırmızı kemik iliğini inceleyiniz (Şekil 5.3 ve Şekil 5.4).
4. Kemiklerin birisini sirke dolu kavanoza diğerini ise su dolu kavanoza koyup yedi gün boyunca bekletiniz.
5. Yedi gün sonunda kemikler kavanozlardan çıkarılıp yıkandıktan sonra, kemikleri bükmeye çalışın (Şekil 5.5 ve Şekil 5.6).
6. Bu iki kemiğin iç kısımlarını büyüteçle dikkatli bir şekilde inceleyerek gözlemlerinizi yazınız (Şekil 5.7-8-9-10).

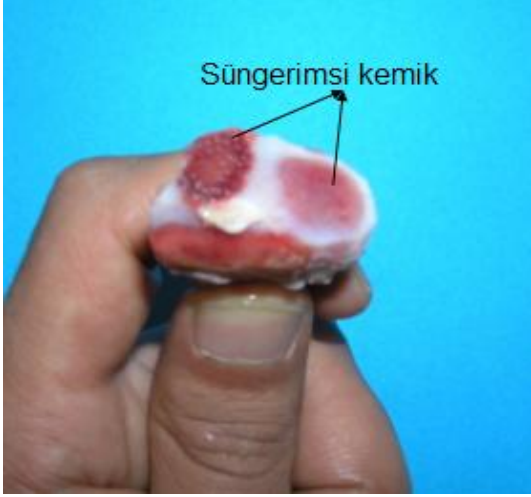

Şekil 5.1. Etlerinden ayrılmış kemikler

Şekil 5.2. Kemiğin dış yapısı

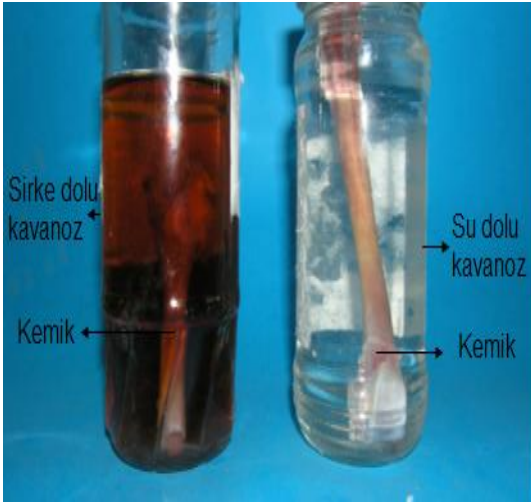

Şekil 5.3. Süngerimsi kemik

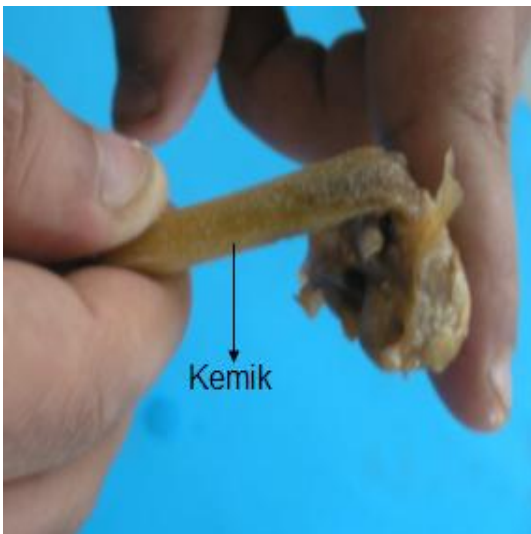
Şekil 5.4. Kemik iliği

Şekil 5.5. Sirke ve suya konulmuş kemikler

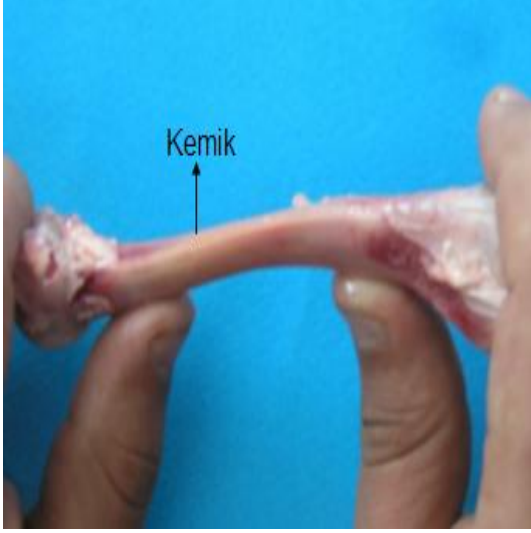
Şekil 5.6. Yedi gün sirke bekletilen bükülmüş kemik

Şekil 5.7. Yedi gün sirke bekletilen kemik

Şekil 5.8. Sirke bekletilen kemiğin içi

Şekil 5.9. Suda bekletilen kemik

Şekil 5.10. Suda bekletilen kemiğin içi

DENEY NO : 6

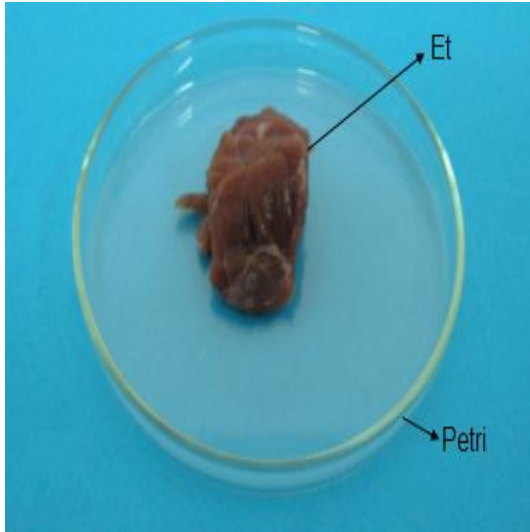
DENEYİN ADI : KASLARIN YAPISI

DENEYİN AMACI : Kasların yapısını incelemek.

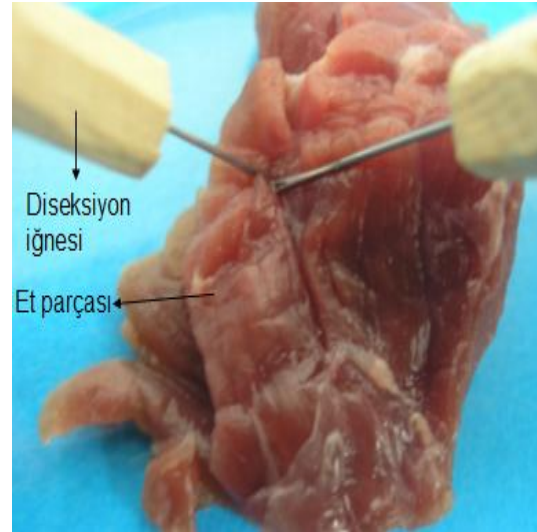
KULLANILAN MALZEMELER: Bir parça çiğ et, diseksiyon küveti veya petri kabı, bistüri, kurutma kağıdı, diseksiyon iğnesi, toluidin mavisi, lam, lamel, damlalık, su, mikroskop.

DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

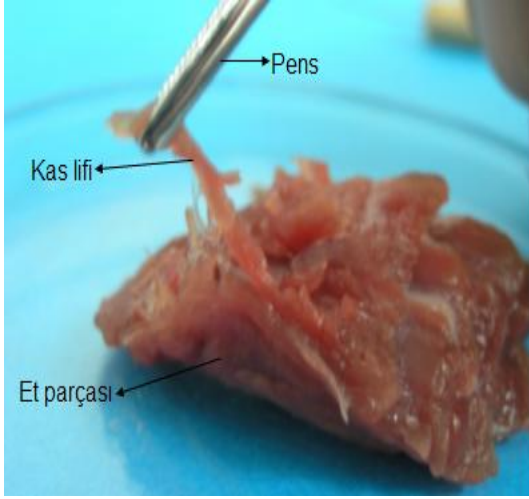
- 1- Bir parça eti diseksiyon küvetine veya petri kabına koyunuz (Şekil 6.1).
- 2- Diseksiyon iğnesini birkaç kez ete sürerek bir kas lifini çıkarınız (Şekil 6.2 ve Şekil 6.3).
- 3- Kas lifini lam üzerine yerleştirerek iki damla toluidin mavisi damlatınız (Şekil 6.4 ve Şekil 6.5).
- 4- İki dakika sonra kurutma kağıdı ile çözeltinin fazlasını alınız (Şekil 6.6).
- 5- Diğer damlalık ile üzerine iki damla su damlatınız. İki dakika sonra kağıt havlu ile suyun fazlasını alarak üzerini lamelle kapatınız (Şekil 6.7).
- 6- Mikroskopta hafifçe boyanmış kas hücrelerini ve çizgili kas bantlarını en büyük büyütmede inceleyiniz (Şekil 6.8).
- 7- Mikroskopta görünen kas hücrelerinin çekirdek sayısına ve hücrelerin birbirine göre dizilişlerine dikkat ederek çiziniz.

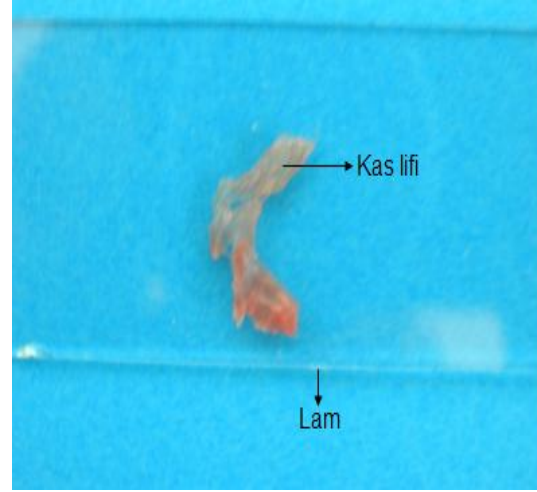
Şekil 6.1. Et parçası

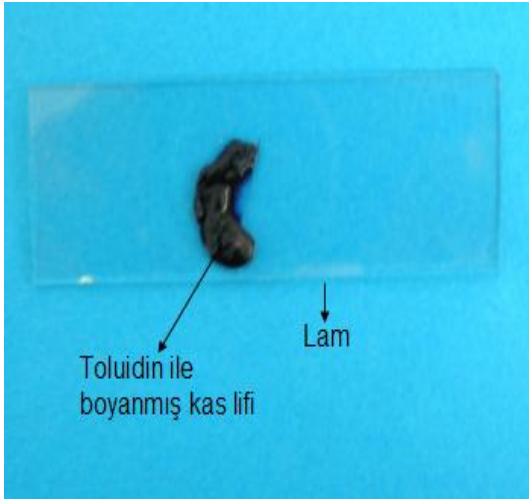
Şekil 6.2. Kas lifinin çıkarılması

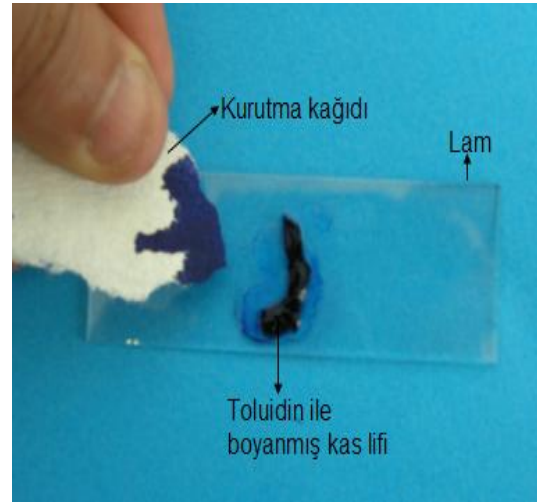
Şekil 6.3. Çıkarılan kas lifi

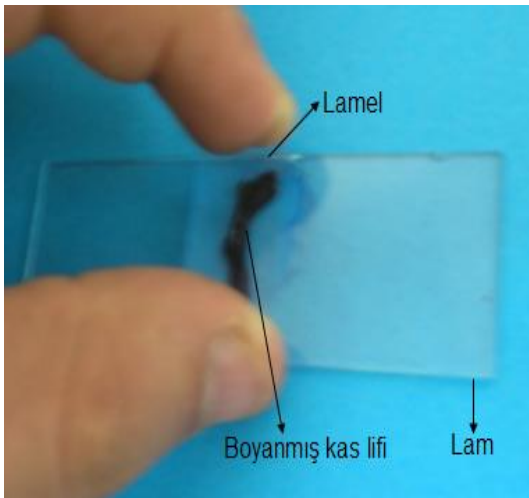
Şekil 6.4. Kas lifi

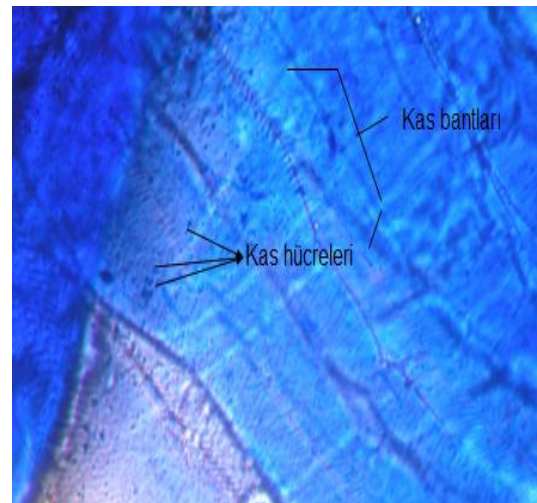
Şekil 6.5. Toluidin ile boyanmış kas lifi

Şekil 6.6. Fazla boyanın alınması

Şekil 6.7. Lamelin yerleştirilmesi

Şekil 6.8. Kas hücreleri ve bantlar(10x40)

DENEY NO : 7

DENEYİN ADI : KALBİN YAPISI, MEMELİ KALBİNİN DİSEKSİYONU VE NABİZ HIZI

DENEYİN AMACI : Memeli kalbinin bölümlerini incelemek, kendi nabzımızı sayabilmek, egzersizin nabız hızı üzerine etkisini belirtmek.

KULLANILAN MALZEMELER: Diseksiyon küveti, bisturi, kurutma kağıdı, koyun kalbi, makas, pens.

DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

A. Kalbin Dış Yapısı:

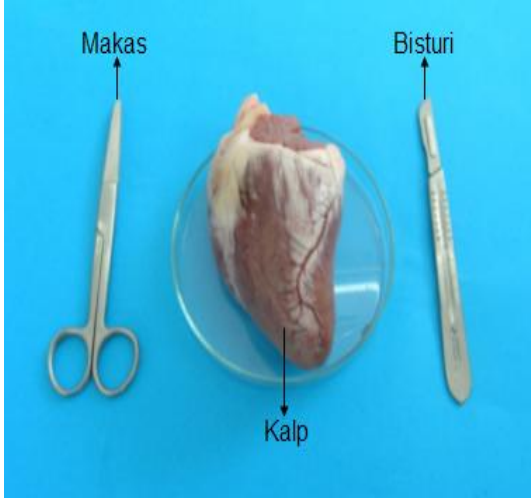
- 1- Koyun kalbini diseksiyon küvetine yerleştiriniz (Şekil 7.1). Kalbin uç kısmı sol karıncıktır. Parmaklarınızla yoklayarak sol karıncık duvarının sağ karıncık duvarına oranla daha kalın olduğunu belirleyiniz (Şekil 7.2).
- 2- Gerçek kalp ile kalp çizimlerini karşılaştırınız.
- 3- Atar ve toplar damarları karşılaştırarak daha kalın duvarların varlığını açıklayınız (Şekil 7.3)

B. Kalbin İç Yapısı:

- 1- Aortu (ana atardamar) makasla keserek yarım ay şeklindeki kapakçıkları inceleyerek kanın karıncığa geri dönmesini nasıl engellediğini bulunuz (Şekil 7.4 ve Şekil 7.5).
- 2- Kulakçıkları ve karıncıkları açtıktan sonra yapılarını inceleyiniz (Şekil 7.6).

C. Nabız Hızı:

- 1- Sağ elinizin işaret parmağı ile orta parmağınızı sol bileğinizin iç tarafına koyarak hafifçe bastırın.
- 2- Nabzınızı on beş saniye saydıktan sonra bulduğunuz sayıyı dört ile çarpın. Bu işlemi dört kez tekrarladıktan sonra bir dakika için ortalama nabız hızınızı bulunuz.
- 3- Aynı işlemleri bir süre egzersiz yaptıktan sonra tekrarlayarak karşılaştırınız.
- 4- Bulduğunuz değerleri arkadaşlarınızın bulduğu değerlerle karşılaştırınız.

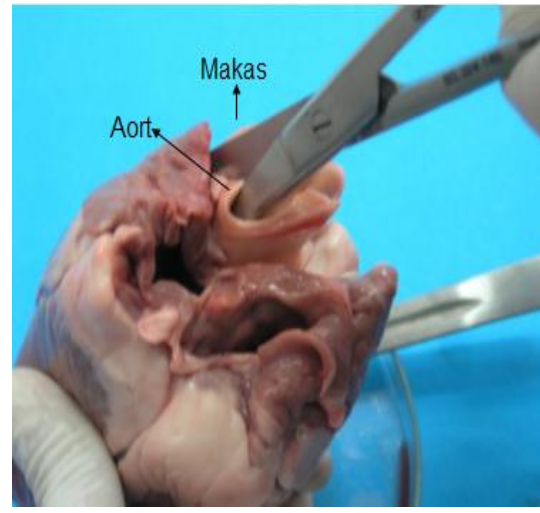
Şekil 7.1. Kalp

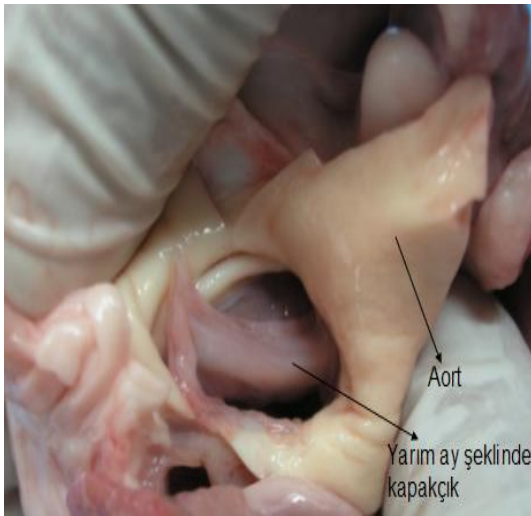
Şekil 7.2. Sol karıncık duvarı

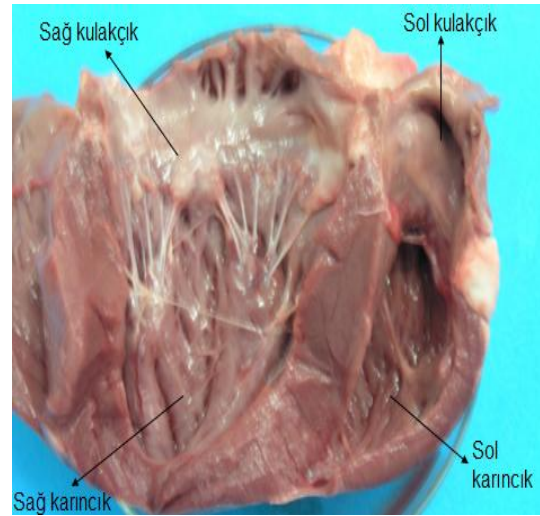
Şekil 7.3. Atar ve toplar damar

Şekil 7.4. Aort'un açılması

Şekil 7.5. Yarım ay şeklinde kapakçık

Şekil 7.6. Karıncıklar ve kulakçıklar

DENEY NO : 8

DENEYİN ADI : KANIN YAPISI

DENEYİN AMACI : Kanın yapısını incelemek.

KULLANILAN MALZEMELER: Mikroskop, lam, lamel, daimi kan preparatı, lanset (iğne), alkol.

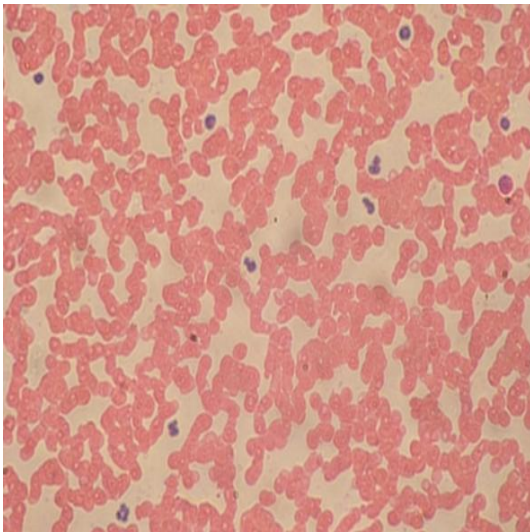
DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

A. Daimi Kan Preparatı:

- 1- Daimi kan prepatını mikroskopta uygun büyütmede inceleyiniz (Şekil 8.1).
- 2- Gördüğünüz kan hücrelerinin şekillerini çiziniz (Şekil 8.2).
- 3- Gözlem sonuçlarını arkadaşlarınızla beraber tartışınız.
- 4- Kan hücrelerini birbirlerinden ayırt etmeye çalışınız.

B.

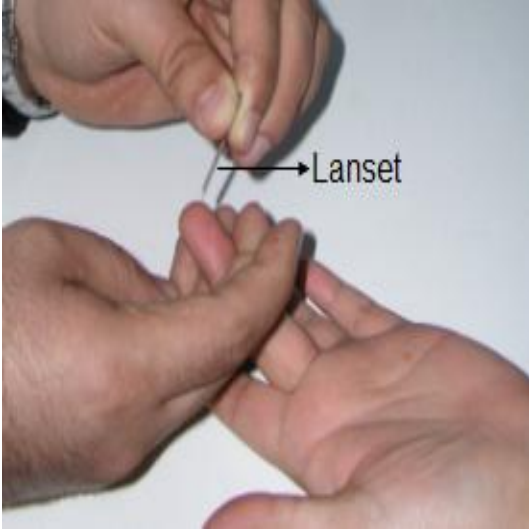
- 1- Lanset ile alkolle temizlenmiş parmaktan lam üzerine 2-3 damla kan damlatarak diğer bir lam ile kanı yayınız (Şekil 8.3-4-5).
- 2- Akyuvar çekirdeklerini daha iyi görebilmek için metilen mavisi ile boyayarak oda sıcaklığında 2-3 dakika bekleterek kurumasını sağlayınız. Daha sonra mikroskop altında inceleyiniz (Şekil 8.6 ve Şekil 8.7).
- 3- Görüntü aldınız mı?
Kan hücrelerinin hepsinin şekli aynı mı?
Yukarıdaki soruları da dikkate alarak gözlemlerinizi yazınız.

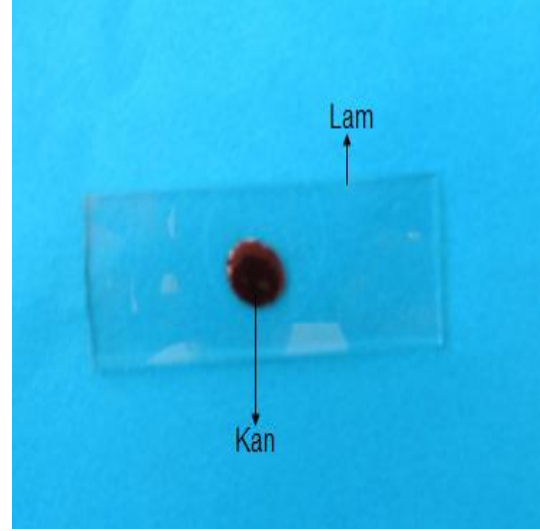
Şekil 8.1. Kan preparatı (10x10)

Şekil 8.2. Kan hücreleri (10x40)

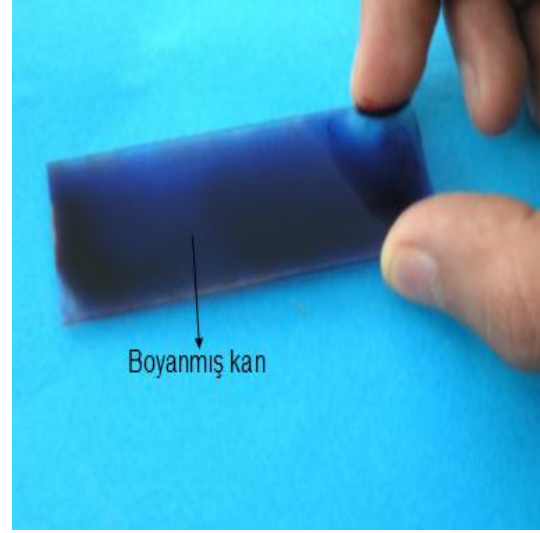
Şekil 8.3. Parmağın lanset ile delinmesi

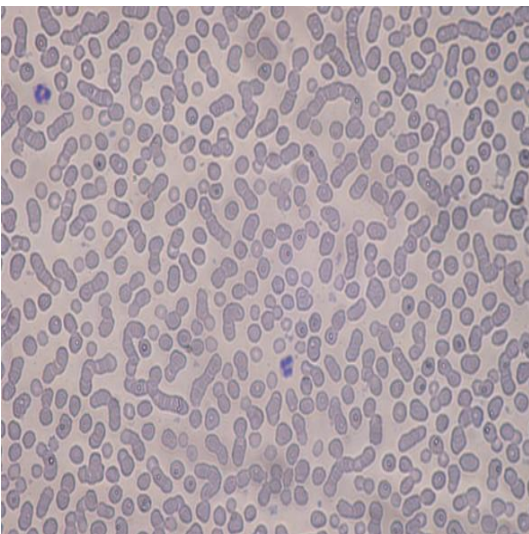
Şekil 8.4. Kan

Şekil 8.5. Yayma kan preparatı

Şekil 8.6. Metilen ile boyanmış kan

Şekil 8.7. Boyanmış kan hücreleri (10x10)

DENEY NO : 9

DENEYİN ADI : KAN GRUPLARININ TESPİTİ

DENEYİN AMACI : Dört farklı kan grubunu (A-B-AB-O) ve Rh faktörünü belirlemek.

KULLANILAN MALZEMELER : Mikroskop, lam, lamel, lanset (iğne), alkol, cam kalem, anti A, anti B, anti D serumları.

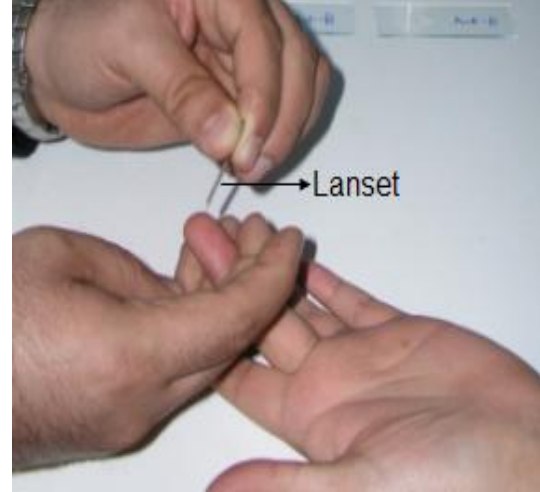
DENEYİN YAPILIŞI, ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ:

- 1- Parmak alkol ile silinerek lanset ile delinir (Şekil 9.1 ve Şekil 9.2).
- 2- İlk kan silinir daha sonra çıkan üç damla kan lam üzerine ayrı ayrı damlatılır (Şekil 9.3 ve Şekil 9.4).
- 3- Birinci damla kana Anti-A serumu, ikinci damla kana Anti-B serumu, üçüncü damla kana anti-D serumu damlatılarak test serumları ile kanın karışmasını sağlamak amacıyla lam üç dakika kadar yatay vaziyette sallanır (Şekil 9.5).
- 4- Alyuvarların aglutine (çökme) olup olmadığına bakılır (Şekil 9.6-7-8).
- 5- Anti-A test serumunda çökme varsa kan A grubu
Anti-B test serumunda çökme varsa kan B grubu
Her iki test serumunda çökme varsa kan AB grubu
Her iki test serumunda çökme yoksa kan O grubudur.
- 6- Anti-D test serumu damlattığımız kanda çökme varsa kan Rh+
Anti-D test serumu damlattığımız kanda çökme yoksa kan Rh- dir.

Kan Grubu	Alyuvardaki Antijen	Plazmadaki Antikor
A	A	B
B	B	A
AB	A ve B	YOK
O	YOK	A ve B
Rh+	Rh	YOK
Rh-	YOK	Rh

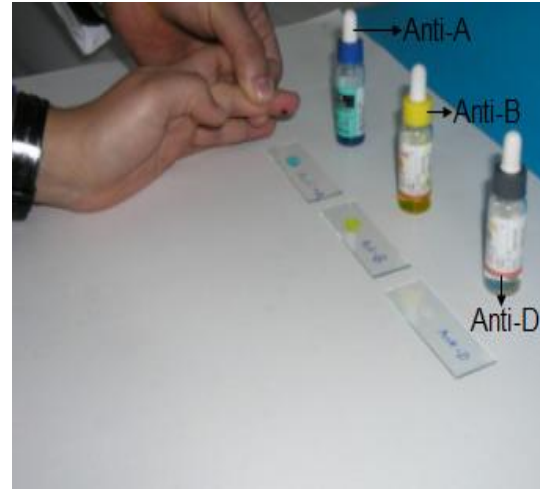
Şekil 9.1. Parmağın alkol ile temizlenmesi

Şekil 9.2. Parmağın delinmesi

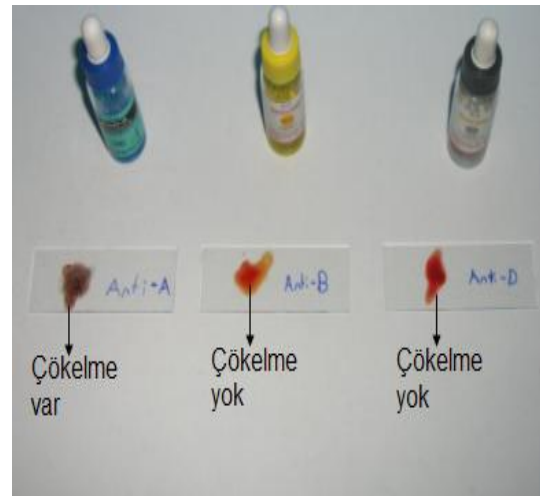
Şekil 9.3. Test serumları

Şekil 9.4. Serumlara kan damlatılması

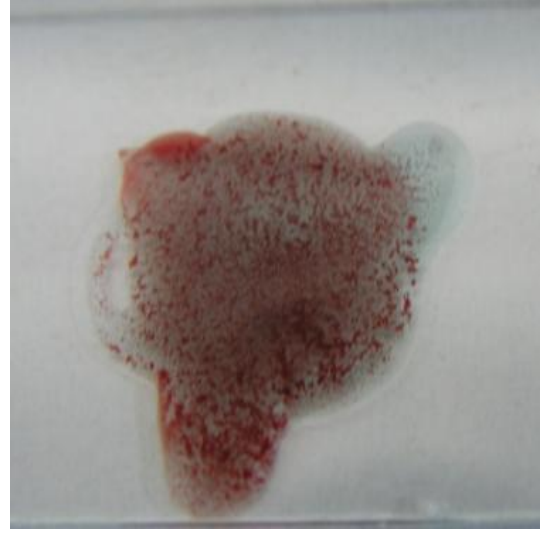
Şekil 9.5. Kan damlatılmış serumlar

Şekil 9.6. Serumlardaki çökelmeler(ARh-)

Şekil 9.7. Çökelme olmayan grup (Rh-)

Şekil 9.8. Çökelme oluşan grup